

Sygn. akt I S 106/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny w składzie :

Przewodniczący – Sędzia SA Lucyna Świdowska-Pilis

Sędzia SA Anna Bohdziewicz

Sędzia SO del. Tomasz Tatarczyk (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 października 2019 r.

sprawy ze skargi K. M.

na przewlekłość postępowania w sprawie II Nc 185/18

Sądu Okręgowego w K.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w K.

postanawia :

- 1) zwolnić skarżącego od opłaty od skargi;
- 2) stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w K. pod sygnaturą II Nc 185/18 nastąpiła przewlekłość postępowania poczynawszy od 6 września 2018 r.;
- 3) przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w K. 2 000 (dwa tysiące) złotych;
- 4) oddalić skargę w pozostałej części.

SSO Tomasz Tatarczyk SSA Lucyna Świdowska-Pilis SSA Anna Bohdziewicz

UZASADNIENIE

K. M. domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w K. pod sygnaturą II Nc 185/18, przyznania mu od Skarbu Państwa 8 000 złotych. Według skarżącego, niezasadniona przewlekłość postępowania miała miejsce w okresie od wydania nakazu zapłaty w dniu 23 kwietnia 2018 r. do doręczenia mu tego nakazu w dniu 28 maja 2018 r., od 20 czerwca 2018 r. do 17 lutego 2019 r. wskutek przesyłania mu korespondencji na niewłaściwy adres, co spowodowało konieczność powtórzenia czynności procesowych, od 9 maja 2019 r., tj. od ponownego wezwania go do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika do 12 lipca 2019 r., tj. do dnia wydania postanowienia w przedmiocie tego wniosku, nadto od 11 czerwca 2018 r. wobec nierozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty oraz od 6 września 2018 r. wobec doręczenia wydanego w tym dniu postanowienia dopiero w dniu 5 marca 2019 r. i nienadania biegu zażaleniu na odrzucenie zażalenia na to postanowienie.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w K. wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

W sprawie, której skarga dotyczy, w dniu 18 kwietnia 2018 r. wpłynął do Sądu Okręgowego w K. pozew T. L. o zapłatę przeciwko K. M.. W dniu 23 kwietnia 2018 r. wydał Sąd Okręgowy w tej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Dnia 8 maja 2018 r. skierował do stron odpis tego nakazu. Awizowaną korespondencję zawierającą nakaz zapłaty pozwany odebrał 28 maja 2018 r. W dniu 14 czerwca 2018 r. wpłynęły do sądu zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty. Pismem z 20 czerwca 2018 r. pozwany został wezwany do uiszczenia opłaty od zarzutów. Dnia 10 lipca 2018 r. wpłynął do sądu wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów. Pismem z 23 lipca 2018 r. wezwano pozwanego do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów. Pismo to odebrał pozwany w dniu 6 sierpnia 2018 r., a pismem z 24 lipca 2018 r. wniósł o ustanowienie pełnomocnika i uchylenie wezwania do przedłożenia wydruku z rachunków bankowych wskazując w piśmie, że należy w tym zakresie potraktować je jako zażalenie na wezwanie. Postanowieniem z 20 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy odrzucił zażalenie pozwanego zawarte w piśmie z 24 lipca 2018 r. W dniu 6 września 2018 r. wydał Sąd Okręgowy postanowienie, którym zarządził dochodzenie w celu ustalenia stanu majątkowego pozwanego. Pozwany złożył zażalenie na to postanowienie w dniu 1 października 2018 r. Postanowieniem z 29 października 2018 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika. Drugim postanowieniem z tej samej daty odrzucił zażalenie pozwanego na postanowienie z 6 września 2018 r. Pozwany złożył w dniu 19 grudnia 2018 r. pismo zatytułowane „zażalenia na 2 postanowienia z 29 października 2018 r.” W dniu 31 grudnia 2018 r. odnotowano w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach wpływ akt sprawy z zażaleniem pozwanego na postanowienie w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika. Postanowieniem z 25 stycznia 2019 r. Sąd Apelacyjny uchylił postanowienie odmawiające pozwanemu zwolnienia od kosztów i ustanowienia pełnomocnika i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. W dniu 28 stycznia 2019 r. odnotowano w Sądzie Okręgowym zwrot akt po rozpoznaniu zażalenia. Zarządzeniem z 30 stycznia 2019 r. nakazał przewodniczący Sądu Okręgowego doręczyć pozwanemu odpis postanowienia z 6 września 2018 r. na adres skrytki pocztowej. Dnia 11 marca 2019 r. złożył pozwany zażalenie na postanowienie z 6 września 2018 r. Postanowieniem z 19 marca 2019 r. Sąd Okręgowy odrzucił to zażalenie. W dniu 23 kwietnia 2019 r. złożył pozwany zażalenie na postanowienie z 19 marca 2019 r. Pismem z 9 maja 2019 r. pozwany został wezwany do uzupełnienia wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika przez uzasadnienie obu wniosków oraz nadesłanie oświadczenia majątkowego. Postanowieniem z 12 lipca 2019 r. referendarz sądowy oddalił wnioski pozwanego o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika.

Niezasadnie zarzuca skarżący przewlekłość postępowanie w okresie od dnia wydania nakazu zapłaty do dnia doręczenia mu tego nakazu. Korespondencję zawierającą nakaz zapłaty wydany w dniu 23 kwietnia 2018 r. przesłał Sąd Okręgowy pozwanemu w dniu 9 maja 2018 r. Po dwukrotnym awizowaniu pozwany odebrał ją w dniu 28 maja 2018 r.. Postępowanie Sądu nie było w tym zakresie opieszale, a nie miał on wpływu na datę, w której pozwany odbierze przesyłkę, o nadejściu której zawiadomienie pozostawiono pod jego adresem wskazanym w pozwie. Przewlekłość postępowania nie wystąpiła w okresie poprzedzającym wydanie postanowienia w dniu 6 września 2018 r. Pozwany wskazał w zarzutach od nakazu zapłaty adres skrytki pocztowej, Sąd niezwłocznie po wpływie zarzutów wezwał go do uiszczenia opłaty od zarzutów, wprawdzie wysłał wezwanie na adres z pozwu, a nie adres skrytki pocztowej ale nie przedłużyło to postępowania, bo pozwany o wezwaniu wiedzę powziął i przed zwrotem niepodjętej korespondencji złożył w sądzie wniosek o zwolnienie od kosztów. Po wpływie tego wniosku Sąd w niespełna dwa tygodnie wezwał pozwanego do jego uzupełnienia przez złożenie oświadczenia majątkowego, poinformował pozwanego, że wniosek o uchylenie zabezpieczenia wynikającego z nakazu zapłaty będzie mógł być rozpoznany po zwolnieniu go od kosztów lub uiszczeniu opłaty, zobowiązał pozwanego do złożenia wydruku z rachunków bankowych i deklaracji podatkowej. Pismo ponownie przesłał Sąd na adres wskazany w pozwie ale pod tym adresem awizowane zostało ono odebrane przez pozwanego w dniu 6 sierpnia 2018 r., wcześniej natomiast powziął pozwany wiedzę o treści wezwania, bo już w dniu 24 lipca 2018 r. złożył pismo, w którym zawarł wniosek o ustanowienie pełnomocnika i uchylenie zarządzenia wzywającego go do przedłożenia wydruku z rachunków bankowych i druku zeznania podatkowego, wskazał, że w części dotyczącej wezwania należy to pismo potraktować jako zażalenie, załączył do pisma oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Postanowieniem z 20 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy zażalenie pozwanego na wezwanie do złożenia dokumentów, jako niedopuszczalne, odrzucił. Wobec niezłożenia żądanych dokumentów

postanowieniem z 6 września 2018 r. zarządził dochodzenie w celu ustalenia stanu majątkowego pozwanego nie dopuszczając się przewlekłości postępowania.

Przewlekłość postępowania wystąpiła w sprawie począwszy od dnia 6 września 2018 r. Niezłożenie przez pozwanego żądanych postanowieniem z tej daty wyjaśnień i dokumentów spowodowało oddalenie jego wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika (w tym drugim wypadku stwierdził ponadto Sąd Okręgowy brak potrzeby udziału w sprawie pełnomocnika). Wydał w tym przedmiocie Sąd Okręgowy postanowienie w dniu 29 października 2018 r. W wyniku rozpoznania zażalenia pozwanego Sąd Apelacyjny orzeczeniem z 25 stycznia 2019 r. postanowienie to uchylił i wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania uznając za nieskuteczne wezwanie pozwanego, zgodnie z treścią postanowienia z 6 września 2018 r., do złożenia wyjaśnień i dokumentów, skoro wezwanie nie zostało skierowane na podany przez pozwanego adres do doręczeń (adres skrytki pocztowej). Nakazał Sąd Apelacyjny powtórzenie czynności związanych z wezwaniem pozwanego do złożenia dokumentów i wyjaśnień. W świetle treści tego orzeczenia, błąd Sądu Okręgowego polegający na skierowaniu korespondencji na niewłaściwy adres spowodował potrzebę powtórzenia czynności procesowych, co w realiach sprawy oznacza, że postępowanie w sprawie wydłużyło się o blisko pięć miesięcy w związku z procedowaniem w przedmiocie zwolnienia od kosztów.

Po zwrocie akt z Sądu Apelacyjnego doręczenie pozwanemu odpisu postanowienia wzywającego go do złożenia wyjaśnień i dokumentów zarządzono w Sądzie Okręgowym dnia 30 stycznia 2019 r. Złożenie przez pozwanego w dniu 11 marca 2019 r. zażalenia na to postanowienie spowodowało niezasadne wstrzymanie przez ten Sąd rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika. Sąd Okręgowy wprawdzie niezwłocznie podjął decyzję co do tego zażalenia odrzucając je, jako niedopuszczalne, postanowieniem z 19 marca 2019 r., powinien też jednak wraz z upływem terminu określonego pozwanemu do złożenia wyjaśnień i dokumentów orzec w przedmiocie jego wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, przewlekłości postępowania nie spowodowało samo przez się nienadanie do chwili złożenia skargi biegu jego zażaleniu na postanowienie z 19 marca 2019 r. Nie mogło to nastąpić, podobnie, jak wydanie orzeczenia w przedmiocie wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty, przed rozpoznaniem wniosku o zwolnienie od kosztów. Niesłusznie podważa pozwany wezwanie go pismem z 9 maja 2019 r. do złożenia oświadczenia majątkowego. Jak wyjaśnił referendarz sądowy w postanowieniu z 12 lipca 2019 r., potrzeba tego wezwania wyniknęła wówczas z tego, że od złożenia przez pozwanego poprzedniego oświadczenia upłynął rok.

Zakreślony pozwanemu w wezwaniu z 9 maja 2019 r. termin do złożenia oświadczenia majątkowego upłynął 27 maja 2019 r. Postanowienie odmawiające zwolnienia od kosztów i ustanowienia pełnomocnika wydane zostało 12 lipca 2019 r.

Wskutek nierozpoznania wniosku pozwanego o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika niezwłocznie po bezskutecznym upływie terminu określonego mu do złożenia wyjaśnień i dokumentów stosownie do zarządzenia z 30 stycznia 2019 r. postępowanie w sprawie ponownie wydłużyło się o ponad cztery miesiące.

Wskazane okoliczności uzasadniały stwierdzenie przewlekłości postępowania, aczkolwiek niewątpliwie do tego, że w ciągu roku nie nadano biegu zarzutom od nakazu zapłaty w związku z rozpoznawaniem w tym czasie wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie pełnomocnika i w rezultacie nie rozpoznano wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty przyczyniły się i działania pozwanego polegające na odmowie dodatkowych wyjaśnień i przedstawienia żądanych dokumentów, złożeniu oczywiście niedopuszczalnego zażalenia na wezwanie do złożenia dokumentów, a następnie dwukrotnie zażalenia na postanowienie zobowiązujące do złożenia wyjaśnień i dokumentów oraz zażaleń na odrzucenie tychże.

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez

nieuzasadnionej zwłoki uwzględnił zatem Sąd Apelacyjny częściowo skargę stwierdzając przewlekłość postępowania i przyznając skarżącemu w oparciu o art. 12 ust. 4 ustawy sumę pieniężną w dolnej granicy 2 000 zł.

W pozostałym zakresie skargę jako niezasadną oddalono na zasadzie art. 12 ust.1 ustawy.

SSO Tomasz Tatarczyk SSA Lucyna Świdorska-Pilis SSA Anna Bohdziewicz